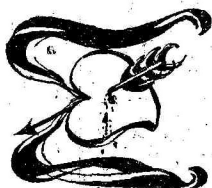

ΙΑΠΩΝΙΔΕΣ ΚΑΛΛΟΝΑΙ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ"

Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΚΟΠΟΣ τοῦ Διαγωνίσματος τῆς «Πινακοθήκης» πρὸς σύνθεσιν διηγήματος δὲν ἦτο νὰ παρουσιάσῃ ἐξοχα ἔργα, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸν ὅτι κατ' ἀρχὴν οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς δὲν στέργουν νὰ ὑποβάλλουν εἰς διαγωνισμοὺς ἔργα τῶν. Ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς νεαροὺς ἐθελοντὰς τῆς φιλολογίας, ἐπὶ τῇ ἐπιδίῳ νὰ ἀνεύρῃ προϊόντα ἀξία νὰ ἴδουν τῆς δημοσιότητος τὸ φῶς καὶ νὰ ἐκτιμηθοῦν.

Τὸ διήγημα ἀποτελεῖ κλάδον τῆς φιλολογίας ἀξίον πολλῆς προσοχῆς, καὶ ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν. Εἶνε ἐν τῷ φιλολογικῷ Παραδείσῳ τὸ διήγημα ἄνθος, ὅπως εἶναι καὶ ἡ ποίησις. Ἀλλ' ἡ καλλιέργεια τοῦ λεπτοῦ αὐτοῦ ἄνθους ἀπαιτεῖ μελέτην καὶ ἐμφυτον ἱκανότητα, ὁπαιτεῖ ἀντίληψιν καὶ φιλοκαλίαν. Εὐτυχῶς φαίνεται ὅτι ἡ καλλιέργεια νύδοκίμησεν ἐν Ἀττικῇ, ἥτις εἶχε τὸ προνόμιον ἄλλοτε νὰ παράγῃ τὸ μέλι τῆς χάριτος.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑπεβλήθησαν εὐτυχῶς μόνον πέντε διηγήματα. Λέγομεν εὐτυχῶς διότι ἡ πληθώρα τῶν ἔργων εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς σημαίνει τὴν μετριότητα.

Εἶναι δὲ τὰ ἐξῆς:

1) Ἡ τελευταία ἀπάτη, μετὸ ψευδώνυμον Ἀδης.

2) Ἡ ἑγενοῦλα, σταλὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλιάγα (3)

3) Οἱ δύο σύννοικοι, συνοδευόμενον ὑποφράσεως τινος τοῦ διηγήματος.

4) Ἡ προσευχὴ τοῦ μοναχοῦ, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ ρητοῦ «Κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον».

5) Χωρὶς ἐλπίδα, μετὸ ψευδώνυμον Ἀμαρυλλίς.

Ἐκ τῶν πέντε διαγωνισθέντων, ἡ Ἀμαρυλλίς - τί θαυμάσιος γραφικὸς χαρακτήρ! - δὲν ἔδειξε οὔτε τὴν ἐλαχίστην τέχνην. Δὲν ἤξεύρει νὰ διηγήται. Καταναλίσκεται εἰς πλατυασμοὺς καὶ περιγραφὰς ἀσχετοὺς πρὸς τὸ θέμα, τὸ δὲ τέλος, βεβιασμένον καὶ ἀπίθανον. Πρόκειται προφανῶς περὶ δεσποινίδος, ἡ ὁποία οὔτε ἠγάπησε, οὔτε ἀγαπᾷ, ἀλλὰ θά... ἀγαπήσῃ. Ἐὰν τὸ πάθῃ αὐτό, τότε ἀς γράψῃ, ἔστω καὶ... διήγημα.

Ἡ «Κοινὴ τύχη καὶ τὸ ἀόρατον μέλλον» ἔχει ὄντως κοινὴν τὴν τύχην μετὰ τῶν τριῶν ἄλλων διηγημάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλλον ὁρατὸν καὶ σύντομον διότι τὸ διήγημά του - μᾶλλον χρονογράφημα - καίτοι μόλις ἐκ τεσσάρων ἀραιῶν χειρογράφων ἀπαρτίζεται, φανερώνει ὅτι ἐὰν ἀσχοληθῇ ἐιδικώτερον καὶ ἐὰν μελετήσῃ τὸν κόσμον καὶ ἐὰν δὲν ἀπογοστευθῇ - πόσα ἐὰν δι' αὐτὸ τὸ μέλλον - θὰ γράψῃ καλὰ, πολὺ καλλίτερα ἀπὸ τοὺς συντρόφους του ἐν τῷ διαγωνισμῷ. Διότι εὐμοιρεῖ αἰσθήματος καὶ δὲν σι-

ρεΐται ύψους, δύο πολυτίμων προσόντων δι' ένα διηγηματογράφον.

Ἡ **Βγενοῦλα**, εἶναι πολὺ εὐμορφα γραμμένη, φαίνεται δὲ δόκιμος χειριστὴς τῆς δημοτικῆς γλώσσης ὁ συγγραφεὺς. Ἀλλ' ἔχει ἐν ἐλάττωμα ἀντιθέμενον πρὸς τὸν ὄρον τοῦ διαγωνίσματος. Εἶναι τὸ διήγημα ἐμπνευσμένον, σχεδὸν ἀντιγεγραμμένον ἐκ τοῦ γνωστοῦ δημοτικοῦ ᾠσματος.

Ὁ γράφας τοὺς **«Δύο συνοίκους»** διεκρίθη διὰ τὴν φυσικότητα τῆς διηγήσεως, ἡ ὁποία ἔχει ἐν ἀρχῇ κάποιον ἐνδιαφέρον. Ἀλλὰ τὸ τέλος δὲν δικαιολογεῖται καθόλου. Μία αὐτοκτονία χωρὶς λόγον. Ἔσπασε ἐν μπουνκαλάκι μὲ δάκρυα, ἡ ἐρωμένη του ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν ἀγαπᾷ καὶ αὐτός... ξεκοιλιάζεται. Καμμία ψυχολογικὴ ἐρευνα, κανὲν ἀπρόοπτον γεγονός, ὥστε νὰ δικαιολογηθῇ μία τόσον σοβαρὰ πράξις! Εἰς τὸ διήγημα αὐτὸ ὑπάρχει ἐν τούτοις μία καλὴ διὰ τοὺς ἀπογοστευμένους ἐν τῷ ἐρωτι φράσις. Ἡ ἐξῆς: «Ἡ μέλισσα τότε κάμνει τὸ ὠραιότερον μέλι, ὅταν ἀπορροφᾷ τοὺς χυμοὺς ἀπὸ διάφορα λουλούδια».

Τελευταῖον εἰς τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πρῶτον ἐν τῇ διαβαθμίσει τῆς σχετικῆς ἀξίας ἐρχεται ἡ... **Τελευταία ἀπάτη**. Ἐρασιτέχνης ὁ γράφων, ἔχει τὸ προσὸν τῆς ἀφηγηματικότητος. Τὸ διήγημα φαίνεται εἰλημμένον ἐκ τῆς πραγματικῆς ζωῆς, διακρίνει δὲ τις ἐν αὐτῷ ψυχολογικὰ χαρίσματα.

Ἀξιοῦται ἐπαίνου, μηδενὸς ἀρθέντος εἰς τὸ ὕψος ἐνθα ἀνέμενε τὸν νικητὴν, μὲ τὸν θαλὸν τῆς δάφνης, ἡ Ἀπτερος θεὰ τοῦ Παιωνίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Μαΐου 1904.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠΑΤΗ

(Ἐπαινεθὲν ἐν τῷ διαγωνισμῷ).

ΚΑΤΑΚΕΙΤΑΙ ὁ γέρον ἐτοιμοθάνατος· περὶ αὐτὸν ἡ οἰκογένειά του παρακολουθεῖ μὲ ἀγωνίαν τὰς τελευταίας του στιγμὰς.

Πρὸς τὸ πλευρόν του ἐτοιμόδακρυς ἡ σύζυγος

του κρατεῖ καὶ θλίβει ἀπαλὰ τὴν ὀστεώδη χεῖρα τοῦ θνήσκοντος, ζητοῦσα ἀπὸ τὰ ἡμισβεσμένα μάτια του ν' ἀνακλύσῃ τὰς τελευταίας του θελήσεις.

Τὸ ψῆχος τοῦ θανάτου δὲν ἔχει φθάσει μέχρι τῆς μνήμης καὶ ὁ γέρον ἀναπολεῖ.

Ἀπὸ ὅλην τὴν δρᾶσιν του εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν πολιτείαν, εἰς τὴν ἐπιστήμην, τίποτε δὲν ἐνθυμεῖται· ὁ ἐγωϊσμός του ἀλλοτρίως περιορίζεται εἰς τοὺς ἐρωτικούς του θριάμβους.

Ἀναπολεῖ μίαν μετὰ τῆς ὁποίας ἔκαμε τόσας τρέλλας, ἀπατῶν τὸν σύζυγόν της, τὸν φίλον του. Οἱ λόγοι τοῦ πρὸ μικροῦ ἀναχωρήσαντος ἱερῶς εἰς ὃν εἶχεν ἐξομολογηθῇ, τὸν θλίβουσι καὶ γιὰ μίαν στιγμὴν ὕψωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς μετάνοιαν διὰ τὰ ἀμαρτήματά του.

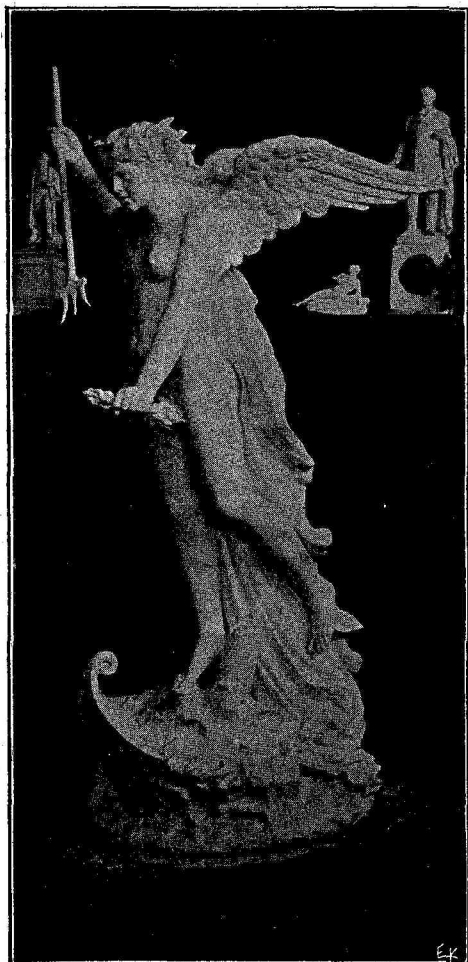
ἀλλὰ τοῦ καθηδύνει τὰ στήθη ὁ ἐγωϊσμός, ἡ ἀνάμνησις ἐνὸς θριάμβου, τὸν ὁποῖον ἔσχε ἀπέναντι τῶσαν ἄλλων ἀνιζηλῶν, οἵτινες ἀπεπειράθησαν νὰ παρασύρῳσιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν αὐτὸς συνέτριψεν.

Ἐνθυμεῖται τὰς συναντήσεις τῶν εἰς ἐκεῖνο τὸ πτωχικὸ σπητάκι τῆς Πλάκας τὸ ὁποῖον εἶχε μεταβληθῇ εἰς ἄντρον τῶν ἐρώτων τῶν. Εὐχαρίστως χύνεται ἐπὶ τῆς ὥχρας μορφῆς του ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς σειρᾶς τῶν ἐρωτικῶν ἐπεισοδίων τοῦ δωματίου ἐκείνου καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἐνὸς τοιοῦτου αἰ κοῖται παρειαί του αὐλακόνονται ἀπὸ γέλωτα, ἐνῶ τὰ βλέμματά του κατὰ σύμπτωσιν περιβάλλουσιν τὴν σύζυγόν του, ἥτις ἐκλαμβάνουσα ταῦτα ὡς ἓνα ἐκ τῶν τελευταίων ἀποχαιρετισμῶν τοῦ πιστοῦ συζυγικοῦ βίου τῶν, ἐσπᾶται εἰς ὀλοφυρμούς καὶ θλίβει θερμῶς τὴν χεῖρα του διὰ τῶν χειλέων της.

Ὁ θάνατος μελανώνει τὰς ὄκρας τῶν δακτύλων του, οἱ περὶ αὐτὸν συνέχουσι τὴν πνοήν, ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ τὰς ἀναμνήσεις.

Πρὸ αὐτοῦ παρέρχεται μία σειρά γυναικῶν ὡς ἐν ὄνειρῳ. Εἶναι ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι τὸν εἶχον παρασύρει, θέλει ν' ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἐπέρχεται ἄλλη σειρά· εἰν' ἐκεῖναι τὰς ὁποίας αὐτὸς παρέσυρε!

«Ὁ Θεὸς θὰ μὲ συγχωρήσῃ; — ἐσκέπτετο — Τίς οἶδε τί ν' ἀπέγεινεν ἡ κόρη ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειπα εἰς Μασσαλίαν. Τὴν ἔφερα ἀπὸ τὸ Παρίσι ὡς διδασκάλισαν τῆς κόρης μου. Ἦτο ὠραία, τὴν εἴλκυσα, τὴν κατέστρεψα. Ἐμείναμεν εἰς Μασσαλίαν δώδεκα ἡμέρας, δὲν ἠθέλησε νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ μετὰ

Γ. ΒΡΟΥΤΟΥ

Ἡ Θύελλα